

Izloži vsak četrtek in velja s poštnino vred ali v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 12 din., pol leta 7 din., četrta leta 4 din. Izven Jugoslavije 25 din. Naročnina se pošlje na upravništvu "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru, Koroska cesta št. 5. List se dopolnjuje do odpovedi. Naročnina se plačuje v naprej. Telefon interurban št. 115.

Posamezna številka stane 2 kroni ali 50 para.

Poštnina v državi SHS povzajirana.

Uredništvo: Koroska cesta št. 5. Rokopisi se ne vračajo. Upravništvu sprejema naročnine, inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglase primeren popust. Nezapriete reklamacije so poštnine proste. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.605. Telefon interurban št. 115.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

1. številka.

Maribor, dne 5. januarja 1922.

56. letnik.

Izprijenost samostojnih voditeljev.

Razveljavljanje Kirbiševga mandata.

V parlamentu se je zgodilo dne 29. 1. m. nekaj neverjetnega. Na dnevnem redu je bilo poročilo verifikacijskega odbora o razveljavljanju mandata samostojnega poslanca Ivana Kirbiša. Ob prički volitev v ustavotvorno skupščino se je mariborska volilna komisija zmotila pri štetju oddanih glasov in tako je prišel samostojni kandidat Ivan Kirbiš po krivici do poslanskega mandata. V resnici je pa bil izvoljen kandidat SLS g. Josip Skoberne iz Rajhenbarga.

Poročilo verifikacijskega odbora so sestavili vse v omenjenem odseku parlamenta zastopane stranke. Ko je ta odbor o Kirbiševi zadevi sklepal, se niti eden izmed članov ni protivil uničenju Kirbiševga mandata.

To poročilo verifikacijskega odbora, v katerem se zahteva, naj se popravi pogrešek oziroma krivica, je bilo v omenjeni seji zbornice predmet burne razprave. Razprava ali debata je nudila nepristranskemu opazovalcu žalostno sliko popolnega razpadanja tiste poštenosti, ki je običajna v parlamentih kulturnih narodov. Predsednik samostojnega kluba poslanec Rajer in celjski demokrat dr. Kukovec sta zahtevala, naj se poročilo verifikacijskega odbora vrne, ker se ni rešeno vprašanje o mandatu socialističnega poslanca Zvonimira Bernota. Na ta način sta hotela zavleči razveljavljanje Kirbiševga mandata. Demokrat je priskočil v lumparijo svojemu samostojnemu prijatelju na pomoč.

Všek samostojne nepoštenosti pa je neovrgljivo dejstvo, da so samostojneži zahtevali krivično rešitev tega vprašanja kot pogoj za vstop v Pasičevo vlado.

Ta ogabna lumparija se je ostudila celo predsedniku parlamenta, demokratu dr. Ribarju, ki se je odločno postavil na stališče, da se mora Kirbišev mandat na vsak način razveljaviti, ker je dobil svoj mandat na podlagi nepravilnega štetja glasov. — Dr. Ribar je izjavil, da mora na Kirbiševu mesto priti pravilno izvoljeni poslanec SLS g. Josip Skoberne.

Glasovanje.

Pred glasovanjem o vprašanju Kirbiševga mandata je govoril v imenu Jugoslovanskega kluba poslanec dr. Hohnjec, ki je izjavil, da bi bila sramota za ves parlament, če bi poslanci glasovali proti pravičnemu predlogu verifikacijskega odbora.

Glasovanje je bilo jako zanimivo. Proti poročilu verifikacijskega odbora torej proti razveljavljanju Kirbiševga mandata so glasovali: vsi demokrati, poslanci Slov. samostojne kmetijske stranke in nekateri srbski radikali, katerim je načeloval poslanec Stojanovič. Kljub strasnemu prišku ne-pomirljivih nasprotnikov naše stranke je bil predlog vendar sprejet in s tem je izgubila Samostojna kmetijska stranka en mandat.

Povsem nam je razumljivo, da se je članov Jugoslovanskega kluba, po glasovanju polasila sila razburjenost. Poslanec Goslinčar je odločno protestiral proti takemu postopanju vladnih strank, ki rušijo s svojimi umazanostmi ugled parlamenta. Med tem, ko je Goslinčar govoril, so člani Jugosl. kluba klicali, da je sramota za radikale, ker sodečujejo s takimi lopovi, kakor so demokrati in samostojni. — Razburjenje je bilo silno.

Min. Pucelj napada naše poslance!

V tem hrupu in trušču se je minister Pucelj dvignil s sedeža ter šel proti klopi Jugoslov. kluba. Istočasno je naš poslanec Sušnik izjavil, da je Samostojna stranka skušala z državnim denarjem vplivati na izid glasovanja. Pucelj je hotel poslanca dr. Smraka in Sušnika dejansko napasti, kar se mu pa ni posrečilo. Na to je predsednik seje zaključil, demokrati in samostojni poslanci ter ministri pa so odšli na posvetovanje, ali se naj še enkrat glasuje o predlogu verifikacijskega odbora.

Predsednik dr. Ribar je čez nekaj časa odredil ponovno glasovanje. Pri drugem glasovanju so se izrekli za razveljavljanje Kirbiševga mandata vsi radikali, vsi srbski demokrati (slovenski liberali in samostojni so glasovali proti; op. uredn.) in vsa opozicija (protivladne stranke). Istočasno je zbornica razveljavila mandat socialista Bernota. Tako je zmagała pravica nad krivico. Pomisliti je treba, da so vladne stranke v verifikacijskem odboru nalašč zavlačovale rešitev spornega mandata Kirbiš-Skoberne. Na nepošten način je Kirbiš glasoval za vidovdansko ustavo in tako so si vladne stranke pridobile en krivičen glas.

Samostojni zaupniki se pridružujejo zemljoradnikom.

Vsa znamenja kažejo, da se nahaja Samostojna kmetijska stranka v razsulu. 28. 1. m. se je namreč vršil v Celju zbor zaupnikov SKS za celjsko okrožje. Na drugem zborovalšču so zborovali zemljoradniki, t. j. srbska kmetijska stranka; komaj so sa-

mostojneži otvorili svoje zborovanje, je velik del nezadovoljnih zaupnikov odšel k zemljoradnikom. Tam so jih sprejeli: tajnik zemljoradniške stranke Komadnič, dr. Prohaska, dr. Smolaka in dr. Novačan, izdajatelj celjskega lista "Nova vas". Nezadovoljneži iz samostojnih vrst so se takoj priključili srbski stranki zemljoradnikov. Ustanovili so pripravljalni odbor za ustanovitev slovenske podružnice srbskih zemljoradnikov.

Jasno je torej kot beli dan, da se zviša Samostojna kmetijska stranka v smirnem boju. Njeni pristaši jo zapuščajo, kakor podgane potapljajočo ladjo. Iz profitarstva in pohlepa po oblasti se dobrikajo samostojneži sedaj tistim zemljoradnikom, ki so jih radi ne poštenosti vrgli iz svojega kluba. — Slovensko kmetstvo ljudstvo, ti imaš pač najboljši dokaz, da so voditelji te umirajoče stranke ogoljufali svoje volilce in s svojo umazano, hlapčevsko politiko osramotili tvoje poštenje.

Kraljev dvor.

Vlada je izdelala poseben zakon, ki predlog o uredbi kraljevega dvora. Po tem predlogu bo imel kralj kot poglavar države in vrhovni zapovednik vojske okoli sebe dve vrsti dvoranstva: civilno in vojaško. Civilna dvorska uprava se deli v tri oddelke: maršalati dvora, kralj, pisarno in upravitelstvo dvora. Vojaški dvorjani so adjutanti in ordonančni oficirji; na čelo jim je prvi adjutant. — Celotnemu dvoru načeluje minister dvora, čegar posebna dolžnost obstoja v tem, da skrbi za dostojni sijaj kralja, dvora v vseh dogodkih javnega življenja v državi. Minister kralj. dvora ima čim izrednega poslanika in opo-moženega ministra. Maršalatu načeluje maršal, istočako v činu izrednega poslanika. Njegov pomočnik je prvi ceremonijar. Kraljevo pisarno vodi šef kralj. pisarne. V njej so zaposleni 3 tajniki; od teh je eden osebni tajnik kralja. V upravitelstvu dvora, ki ga vodi upravnik, bodo službovali: blagajnik, knjigovodja, ekonom, telesni zdravnik, advokat in dvorski duhovnik. Kot dvorski službi sta zamišljeni: služba nadzornika kraljevo kupa in opravo nadzornika kraljevega dvora. Ako se kralj oženi, pa dobi kraljica za svojega največjega dvorskega uradnika kraljičinega komornika, osebnega tajnika, kot žansko časno službo pa dvorske gospe in gos-podične, katerim zapoveduje "rhovna dvorska dama, ki nosi v znak svoje visoke službe kraljičine začetke črke s krono. Ostali člani kralj. doma, eso-

bito otroci, dobijo po potrebi bitle, ordonance, vzgojitelje, profesorje, in dvorske dostojanstvenike po predlogu vojnega ministra.

Kdo dobiva vojno odškodnino?

Iz državne blagajne se izdajajo ljudem vojne odškodnine. To je lepo in potrebno, vojne rane morajo zaceliti, izgube se morajo kolikor je mogoče nadomestiti in povrniti. Delavni sloji so v vojni največ trpeli, skoraj vsak drugi nosi kako škodo, ta uničeno zdravje, razbite ude, drugi pa grobove svojih dragih. To je po naših vaseh in mestih, lahko si pa mislimo in predstavljam, kako bo šele tam, kjer so divjali boji in kjer je skozi leta gospodarila tuja soldateska!

Razni srbski in črnogorski kraji so bili torišče hudih bojev in dežela je par let ječala pod tujo vojaško upravo, zato je pa razumljivo, da se haš tu kaže vprašanje vojne odškodnine kot zelo nujno in važno. Takoj po preobratu, ko so tuje čete zapustile v deželi velike vrednosti in množine svojega blaga, se je začelo to vprašanje, utili so se ga pa brezvestni izkorističevalci in tako je danes "vojna odškodnina" pravi zasmeh vseh, ki so v vojni zares trpeli.

Znano nam je, da so si nekateri srbski politiki in prvaki nakupili — med vojno velikaška premoženja in ravno tem ljudem in njihovim ljubljencem se deli danes še — vojna odškodnina. V Beogradu je urad, ki sprejema prošnje raznih "škodovancev" in razkazuje odškodnine in če povemo, da so bili visoki uradniki tega urada prvi, ki so dobili vojno odškodnino, je že s tem toliko oblaseno, da si lahko vsak predstavlja, kako posluje ta urad in kdo sploh lahko pride do te odškodnine. Za primer naj služi nekaj "vojnih žrtev":

Beograjski urar in zlatinar, ki je imel pred vojno in ima tudi sedaj prav dobro trgovino, je dobil 50.000 dinarjev, ker je navedel v prošnji, da je bila njegova trgovina oškodovana pri obstrajevanju Beograda. Koliko je na tem resnice, se ne ve, gotovo je pa to, da je bil mož bogat pred vojno in da je bogat po vojni. Se večjo podporo je dobil lastnik neke beograjske tiskarne. Bogzna zakaj? Njegova tiskarna je obračovala ves čas in možu je šla vojska samo mimo nosa. Pa še lepši "škodovanci" so se pokazali! Tako prihaja neka gospodična, ki je z nekim visokim gospodom v zelo dobrem in tesnem znanstvu, z zahtevo,

Zaklad na otoku.

Iz angleškega prevedel Paulus.

(Dalje.)

"Prosim, gospod kapitan", se je oglašil Jack, "ali naj ustrelim, ako tuga vidim?"

"To se razume!" je zavpil kapitan.

"Hvala vam, gospodi!" je odgovoril Jack s svojo mirno uljudnostjo.

Spet je bilo nekaj časa vse tiho.

Jackovo vprašanje je poživilo na-šo pozornost, oči in ušesa, vse je bilo napeto, puške so stoneli na rokah, pripravljene za strel, kapitan pa je stal sredi koč s stisnjenimi ustnicami in nagubanim čelom.

Nekaj sekund je tako minilo.

Kar hipoma dvigne Jack puško k tlen in ustrel!

In ni še utihnil strel, ko se že oglašati tudi odgovor od zunaj, strel za strelom, na vseh štirih straneh koč je pokalo. — Nekaj krogel je priletelo v steno, pa nobena ni prodrla. In ko se je razkadil dim, je bil gozd tih in prazen krog nas, kakor kedaj poprej. Niti vejica se ni zganila, niti ena puškina cev ni izdala, kje niti sovražnik.

"Ste zadeli svojega moža?" vprašal je kapitan.

"Ne, gospodi!" je odgovoril Jack.

"Mislim, da ne."

"To je vsaj odkritosrčna beseda", je goved kapitan. "Nabašite mu puško, Jim! — Koliko mislite da jih je bilo na vaši strani, gospod zdravnik?"

"Natančno vem, koliko!" je odgovoril dr. Livesey. "Trije strelci so padli. Trikrat se je zablistalo, dvakrat čisto blizu skupaj in enkrat boli ob strani."

"Trije!" je ponavljal kapitan. — "In koliko pri vas, gospod Trellawney?"

Topot odgovor ni bil lahek. Precej strelcev je prišlo od severa, sedem jih je računal graščak, osem ali devet pa Gray. Na vzhodu in na zapadu je padel le po eden strel.

Jasno je torej bilo, da so name-ravni napad od severa in da so nas od drugih strani hoteli le samo nadlegovati.

Pa kapitan Smollett svojih načrtov ni izpremenil. Če se upornikom posreči, da pridejo čez plot, je dejal, bodo zasedli vsako nezavarovano strelno luknjo in kakor zajec nas bodo popihali v naši lasni trdnjavi.

Nismo imeli mnogo časa za taka premišljevanja.

V hipu se je z glasnim krikom usula iz goščave na severu četa upornikov in skokoma hitela proti nam. — Obenem se je ponovilo streljanje na vseh drugih straneh, krogla je pri-zvižgala skozi vrata in razbila zdrav-niku puško na kosce.

Uporniki so plezali čez plot kakor opice. Graščak in Gray sta streljala neprenehoma. Trije so padli, eden čez plot na dvorišče, dva nazaj, odkoder sta prilezla. Od teh dveh pa je bil eden najbrž huje prestrašen nego ranjen, v trenutku se je spet pobral na noge in je izginil v goščavi.

Dva sta obležala, eden je zbežal, štirje pa so priplezali čez plot. Iz goščave sem pa jih je kakih sedem ali osem nepretrgoma pa brezuspešno streljalo, vsak je bil najbrž preskrbljen s par puškami.

Tisti štirje, ki so prišli čez plot, so mahoma planili po griču navzgor proti koči. Divje so kričali v teku in iz gozda so jih tovariši navduševali s svojim vpitjem. Naši so seveda streljali, pa napadalci so bili tako nagli, da nobeden ni bil zadet. Kot bi trenil so bili pri koči in so padli nad nas.

Glava Andersona, drugega mor-narja, se je prikazala pri srednji strelni luknji.

"Nad nje! Vsi nad nje!" je vpil z bobnečim glasom.

Drugi ugnik je zagrabil Hunterovo puško za cev, mu jo izvil iz rok, je sunil skozi strelno luknjo in zadel Georgea Huntera v prsi, da je siro-mak nezavestno zdrknul na tla. Tretji je pridiral okoli koč, planil skozi vrata in se lotil zdravnika s svojim dolgim nožem.

Naš položaj se je čisto izpremenil. Trenutek poprej smo varno kriti v koči streljali na sovražnika, ki ni bil zavarovan — sedaj pa smo imeli napadalce v trdnjavi in se nismo imeli kam skriti.

Koča je bila ož streljanja polja-dima. To nas je še kolikortoliko obilo. Vojte in zmeda, bliski in strel iz samokresov in glasen, obupen krič — vse to mi je donelo na ušesa. Vmes pa sem čul kapitana:

"Ven, fantje! — Napadite jih zunanaj! Z noži!"

Popadel sem nož, poleg mene je nekdo zagrabil za drugega in se vsekal preko prstov.

naj se ji v voški izgubljeni prstani, uhani in drugi nakiti — odškodujejo s 35.000 dinarji.

Kot največji siromak in oškodovalec po vojni se je pa pokazal naš ministrijski predsednik Nikola Pašič, ki je eden najbogatejših mož v Srbiji. Prvi bi rad, da se mu povrne škoda Čujmo, kaj ta „siromak“ zahteva! — Na hišah — mož je namreč mnogokratni hišni posestnik ter ima samo v Beogradu na vsakem drugem oglu svojo hišo — potem pa pride lepo po vrsti vse, kar je bilo v teh hišah. Pašič je star, ima slab spomin in v račun njegove starosti smo vzeli že marsikaj, kar je zagrešil iz pozabljenosti v naših državnih poslih, — v svoji zahtevi po odškodnini pa kaže jako bistro, naravnost presenetljiv spomin!

Kaj vam vse ne navaja! Posebno pozornost posveča — vinu. Imel ga je vseh mogočih vrst v vseh mogočih posodah in sedaj našteva: starina iz l. 1890 v treh sodih, starina iz leta 98 125 buteljkah, potem cela vrsta še drugega vina vseh mogočih letnikov, in krajev v vseh mogočih posodah in suranjenih na vseh mogočih mestih, končno 300letna slivovka itd. — vse je označeno z največjo natančnostjo, da bi si človek mogel misliti, da je g. Pašič največ volje in zanimanja v svojem dolgem življenju družil in zbilal okrog dobre kapljice in tako tudi hranil spomin samo za te nepolitične dobrote.

Neki možje imajo pa tudi druge ne precepljene stvari in v tem je tudi spomin g. Pašiča bister in svež. Naštevam vam puške in samokrese, okovane z zlatom in srebrom, slike raznih kraljev, dragoceni okvirji in cigaretna doza — dar ruskega carja Nikolaja — same dragocenosti, ki naj bi se povrnilo, oziroma odškodovale z izplačilom pol drugega milijona dinarjev. Prava račun vojne odškodnine, kakor si to Pašič in drugi oblastniki — predstavljajo.

V tem, kar vidimo iz teh primerov, se zrcali naziranje naših velikov. Ubogi invalidi, vdove in suče prosjačijo po ulicah, bolezen, beda in lakota životari po ulicah, vojne grozote so se globoko zajedle v delavne slove in grizejo še naprej, nad vso to le revščino se pa šopiri peščica ljudi, ki pravijo: mi smo prvi, mi smo vse, naše blagostanje ne sme popustiti naša trohica, naše imetje se mora množiti, — in če ves svet propade!

Mesto varčnosti — razsipnost!

Našega finančnega ministra in demokrata Kumanudija močno skrbi za voženo gospodarsko finančno stanje naše države. Prav posebno je temu le gospodu pri sreči državni proračun za leto 1922, ki vsebuje tako milijonsko ogromne postavke na račun davkoplačevalcev da se jih boji sam gospod finančni minister. Radi letošnjega proračuna je dr. Kumanudi v takih skrbah, da vedno zabičava svojim ministrijskim tovarišem, kako naj bodo —

Nisem čutil rane, ven sem planil v jasno sonce. Nekdo je planil za mano, ne vem kedo. Pred menoj je gospod zdravnik zasledoval svojega padalca po griču navzdol in pravkar sem videl, kako ga je podrl na tla. Velika rana mu je zevala na lice.

„Krog, koče, fantje! Krog koče!“ je vpil kapitan. Vkljub trušenju in zmešanju sem opazil, da mu je bil glas izpremenjen.

Ne da bi se prav zavedal, sem uboga, se obrnil na vzhod in sem z dvignjenim nožem hitel krog ogla.

V hipu sem trčil na Andersona. Divje je zavpil in nož se mu je zablskal nad glavo. Nisem imel časa, da bi se bil bal, še je zamah visel v zraku, ko sem skočil v stran, se spotaknil — in se čez glavo in vrat zaletel po griču.

Ko sem planil skozi vrata, so že tudi uporniki, kar jih je ostalo v gozdu, hoteli proti plotu, svojim tovarišem na pomoč. Prvi, ki je imel rdečo nočno čepico na glavi, je pravkar dvigal nogo čez plot, ko sem skočil okrog ogla, in tako naglo je vse šlo, da sem bil po svojem padcu že spet po koncu. To je mož z rdečo čepico še vedno dvigal nogo čez plot. Drugi je

štedljivo z državnim denarjem. Pri vseh pridigah g. finančnega ministra pa pozablja ta gospod, da bi moral pred vsem on kot misijonar varčnosti pomesti smeti razsipnosti izpred praga svojega ministristva.

Da je g. finančni minister štedljiv in varčen v besedah, a razsipev v dejanju, nam bo pojasnil površen pogled v notranjo upravo finančnega ministristva.

Finančno ministristvo ima v proračunu ogromne poslojanke kot čisto nepotrebne izdatke. Ti ogromni izdatki finančnega ministristva so preracunani na milijonske svote, s katerimi bode plačano v novem letu precejšnje število nepotrebne uradništva v pomembnih oddelkih tega ministristva.

Kako se množi število uradnikov v finančnem ministristvu, nam naj pojasni samo pogled v oni oddelek tega ministristva, kateremu pravijo: generalna direkcija državne uprave. Po proračunu za leto 1919—1920 je bil v tem oddelku 1 direktor, 2 šefa, 1 podšef, 2 tajnika, 2 knjigovodja z enim pomočnikom ter 5 pisarjev. Vseh skupaj 13 stalno nastavljenih uradnikov. V resnici bi jih niti polovico toliko ne bilo treba. Po proračunu g. finančnega ministra Kumanudija za leto 1922 pa je v ravni omenjenem oddelku poleg direktorja še eden pomočnik, 2 inspektorja in 2 načelnika oddelkov, 5 šefov in 2 podšefa odsekov, 5 knjigovodij s 3 pomočniki, 6 pisarjev in drugih uradnikov, tako, da je zdaj izkazanih 45 stalnih namestencev, meščakov 13 lanskih, poleg 40 praktikantov in dnevničarjev in 10 slug.

Število osebja pa se še vedno pomnožuje, akoravno se delo nikakor ni povečalo.

Proračun finančnega ministristva v celoti je znašal leta 1919—1920 25 milijonov dinarjev, a za leto 1922 55 milijonov. Proračun pokrajinskih finančnih uprav je štirikrat večji v l. 1922 kot leta 1919—20, a proračun okrajinskih finančnih uprav pa škrat večji.

Tako, dragi čitatelji, vam štedi z državnim denarjem finančno ministristvo, ki bi moralo glede varčnosti — prednjačiti in dajati dober vzgled — vsem drugim ministristvom!

Franjo Zebot.

Vložite napovedi za dohodnino!

Za leto 1922 je treba vložiti napoved za dohodnino od 1. do 31. januarja. Kdor v tem roku ne bi vložil napovedi, temu bodo davčni uradniki odmerili dohodninski davek za leto 1922 po svoje. Proti tej odmeri ni pritožbe.

Da se naši ljudje izognejo neprijetnosti napačne odmere dohodnine in da se uradnikom pri davčnih oblasteh ne bo treba pri odmeri tega davka ozirati na „uradne“ podatke, domnevanja ter podatke hudobnih ovačuhov ali špičelnov, sestavite napoved o dohodkih in izdatkih v letu 1921. Ti dohodki ozir. izdatki so merodajni za odmero dohodnine leta 1922. Noben izgovor tu ne velja. Postava je postava.

gledal čez plot in nove glave so se prikazovale za njim —

Pa v teh kratkih trenutkih je bila usoda bitke odločena in zmaga je bila naša.

Gray je hitel trdo za mano in pobil na tla debelega Andersona, eden upornikov je ležal zadet od krogle ob očinji steni samokres se je kadil v njegovi roki, tretjega je zdravnik „oskrbel.“ Od štirih, ki so prišli na dvorišče, je še samo eden ostal živ — ter zdrav in ta je vrzel svoj nož v stran in s smrtnim strahom na lice lezel čez plot nazaj.

„Streljajte, streljajte!“ je kričal kapitan. — „Sedaj pa, fantje, nazaj v kočo!“

Toda nihče ni čul njegovih besed, nihče ni streljal iz koče —

Nemoteno je priplezal zadnji padalec čez plot in ušel z drugimi vred v gozd. V treh sekundah je od vseh upornikov ostalo le še pet, ki so padli, štirje na dvorišču in eden zunaj plotu.

Zdravnik, Gray in jaz smo bežali v kočo. Vsak trenutek se je ulegnil spet oglašati strel in na dvorišču smo bili preveč izpostavljeni krogam.

Kdor ta naš nasvet ne bo upošteval in do 31. januarja ne bo poslal pristojni davčni oblasti napoved, bo to svojo malomarnost bridko občutil. Ne čakajte na poseben uradni poziv. Teli sedaj ni več.

Tajništvo Slovenske ljudske stranke je naprosilo g. prof. Vesenjaka, ki je znan strokovnjak v davčnih in finančnih vprašanjih, da napiše za „Slov. Gospodar“ nekaj vzorcev za napovedi. Gospod Vesenjaka, kot priznan prijatelj našega ljudstva je obljubil, da sporazumno z drugimi strokovnjaki sestavi za „Gospodarja“ poseben članek „Kako se napravi napoved?“

Kdor si torej sam ne zna sestaviti napovedi, naj si napiše na polo papirja vse dohodke in izdatke l. 1921. Na podlagi vzorcev ki jih bo objavil „Slov. Gospodar“ v prihodnji številki, naj potem takoj sestavi napoved. Svetujem, da napoved pokaže, predno jo odpošlje na davčno oblast, kakemu izobraženemu prijatelju. Predlagam:

1. Sestavite si takoj seznam dohodkov in izdatkov v vašem gospodarstvu za l. 1921.

2. V vsaki občini ali županiji naj krajevni odbor naše stranke pri cerkvi ali na kakem drugem primernem kraju ustanovi pisarno za sestavljanje napovedi. Sodelujejo naj vsi naši izobraženci in odborniki.

3. Ako je komu kaj nejasno, obrnite se nemudoma na Tajništvo Slovenske ljudske stranke.

4. Pri cerkvi razglasite vse to, ali pa, kar je najbolje, kar glasno prečitajte prihodnjo nedeljo pred cerkvijo ta članek. Opozorite vse, ki so podvrženi dohodnini, o posledicah, če ne vložijo do 31. januarja napovedi. Osebito sporočite ljudem, da bo „Slov. Gospodar“ prinesel članek o sestavi napovedi. Naj dotične članke dobro shranijo.

5. Napoved napišite kar na navadni polni papirja. Naslov: „Davčna oblast v“ potem napišite najprvo dohodke, potem pa izdatke. Napišite datum, ter se podpišite s polnim imenom. Napovedi lahko pošljete po več skupaj v enem kuvertu najbolje priporočeno.

6. Vsako napoved prepisite in prepis dobro shranite. Ako bi vas davčna oblast kasneje kaj „lovila“, vam prepis napovedi takoj pove, kaj ste meseca januarja napovedali.

Sadjarji in ljubitelji sadjarstva!

Odveč bi bilo pisati o gospodarskem pomenu sadjarstva za našo ožjo domovino Slovenijo, predvsem pa za bivše Spod. Stajersko. Naše podnebje in talne razmere omogočajo pridelovanje prvovrstnega, finega namiznega sadja, ki lahko tekmuje s sadjem vseh naprednih sadjarodnih držav. Naše sadje uživa svetovni sloves in si je priborilo leta 1900 na mednarodni razstavi v Parizu najvišje odlikovanje: zlato kolajno. Gotovo lepo priznanje in najboljši dokaz o izborni kakovosti našega sadja!

Dim se je razknil in tedaj smo videli, kako ceno smo plačali za zmago —

Hunter je ležal nezavesten pri svoji strelni luknji. Jack pa pri svoji prestreljen skozi glavo in mrtve. In sredi koče je graščak podpiral kapi tana, oba sta bila bleda kakor smrt.

„Kapitan je ranjen!“ je dejal Trelawney.

„So pobegnili —?“ je vprašal kapitan Smollett.

„Kakor hitro so jih noge nesle!“ je odgovoril zdravnik. „Pet pa jih ne bo nikoli več bežalo!“

„Pet —!“ se je veselil kapitan. — „Glej, to je bolje, nego smo pričakovali!“ — Ostane jih še devet proti štirim! Izpočetka nas je bilo sedem proti devetnajstim!

Pripomniti moram, da jih je kapitan še vedno preveč računal. Mož, ki ga je graščak obstrelil pri topu, je tudi umrl na svoji rani. Le osim jih je še torej bilo živih. Seveda smo to zvedeli šele pozneje.

XXII.

Uporniki se niso več vrnili, tudi noben strel se ni več oglašil. „Dobili

Toda, če pogledamo sedaj malo na tančeneje tudi naše sadonosilke, se prepričamo, da le-ti ne zaslužijo zlato kolajno in se nahajajo — redke izjeme izvzete — večinoma v zelo slabem stanju. Naravnost nečuvno je, da ne znamo bolje izrabiti izredno ugodnih naravnih prilik (podnebnih, talnih, gospodarskih itd.) ki jih nudi krasna naša domovina osobito za pridelovanje sadja! Milijonski zakladi leže tukaj zakopani in trebali bi jih samo dvigniti! S primernim umnim oskrbovanjem, rednim gnojenjem, zatiranjem škodljivcev in sadnih bolezni, skrbnim spravljajem, vestnim in pravilnim sortiranjem sadja bi lahko sadne pridelke podvojili, ter dosegli dva do trikrat višje dohodke iz naših sadovnjakov!

Vse to pa ne dosežemo brez noč, temveč se le na podlagi temeljite, temeljne priprave. Najprej se moramo marljivo učiti, seznaniti se vsaj z glavnimi pravili, od katerih je odvisen uspeh v tej kmetijski panogi. Vsem o nim, ki so po čitanju mojih iskreno za pisanih vrstic sklenili, prekreniti na novo pot, svetujem, da pristopijo k „Sadjarskemu društvu za Slovenijo“ s sedežem v St. Jurju ob juž. žel. — Omenjeno društvo, ki se je osnovalo meseca svečana lanskega leta, ima na men, podpirati in pospeševati sadjarstvo Slovenije potom predavanj krajsih in daljših tečajev, nakupom in razpečevanjem sadjarskih potrebščin, orodja, strojev, sredstev za zatiranje škodljivcev in bolezni na sadnem drevu svojim članom po znižanih cenah. — Društvo izdaje nadalje svoje strokovno glasilo: „Slov. Sadjar“, ki izhaja mesečno in prinaša aktualne in poučne članke o sadjarstvu in vrtnarstvu iz peresa naših domačih strokovnjakov.

Vsako, ki pošlje na označeni naslov letno udnino v znesku 10 dinarjev, se vpiše kot član in ima pravico, do vseh ugodnosti društva, ter dobiva vrhutek mesečnik „Slov. Sadjar“.

Častna dolžnost vsakega naprednega sadjarja in lastnika sadonosnika je, da pristopi kot član k temu prekorisnemu društvu, ki deluje v povzdigo in napredek veljavne kmetijske panoge — našega sadjarstva!

Jos. Priol, Maribor.

Davorin Krajnc, nar. posl.:

Ob Novem letu

si voščijo vsi prijatelji in znanci, zdravo, veselo in srečno Novo leto.

Marsikdo gleda s strahom v novo leto, posebno tisti, ki je v starem doživel bridke izkušnje, skrbi in trpljenja. — To skušnjo ima pa naš narod. Leto je minilo, odkar si je izbral svoje zaslopnike, z veseljem seveda, ker so mu mnogo obetali, da volk kmeti kmeta, kazali žulje na rokah, ki so bili samo za parado ob volitvah. — Prej jih ni bilo in sedaj so jih prekleli z mehko deviško kožico. Kaj pa so prinesli narodu od svojih obljub? Kancelparagraf je zaslug samostojnih, drugo, kar kažejo, da so dobrega

so svoj delež za danes!“ je dejal kapitan. Imeli smo mir pred njimi in časa dovolj, da smo se pobrigali za naše ranjence in si skuhal obedi.

Kuhala sva z graščakom vkljub nevarnosti zunaj pred kočo. Pa še tam so nama grenili delo glasni stoki in vzdih ranjencev pod zdravnikovim nožem.

Od osmih, ki so padli v bitki, so dihal še samo trije, — upornik, ki je padel pri strelni luknji, Hunter in pa Smollett. In od teh treh sta bila prva dva izgubljena. Upornik je umrl pod zdravnikovim nožem in Hunter spleh ni več prišel do zavesti. Ves dan je umiral in hropel kakor stari bol pri nas doma, ko ga je zadela kapa. Puškini udarci mu je polomili rebra in ranil prsi in pri padcu si je natrl črepanjo. Po noči je mirno izdihnil — svojo dušo.

(Dalje prihodnjik.)

Darujte za Tisk. dom!